

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre . . . 5 „ — „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

SZABADSÁG

Szerkesztőség,
hova a lap szellemi részét és a
nyilttérrel illető közleményeket
küldeni kell:
Városház-tér 10. szám.
Szerkesztő otthon van minden
nap délután 4-5 óráig
Kiadóhivatal, hova a hirdetések
és előfizetési díjak, valamint
reklamációk küldendők:
Wesselényi és Könyv
könyvnyomdája
(Deák-utca, színház-épület).

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, TANÜGYI ÉS HELYIÉRDEKŰ LAP.
A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar üzletében, Polacsek V. és Groák I. dohánytözdéjében, Groszmann J., Gubás F. és Hasz Jenő fűszerkereskedésében kaphatók

Az első csata után.

Az indemnitás megszavazása fölött kifejtett parlamenti harcz után vizsgálva a politikai helyzetet, úgy találjuk, hogy az még most sem egészen világos előttünk.

Wekerle Sándor egyénisége iránt a jóakarát és rokonszenv általános. És ez nemcsak a kormánypárton, de az ellenzék soraiban is nyilvánul, sőt kétségtelen jelei a társadalom azon értelmesebb osztályainál is mutatkoznak, melyek közügyekkel igen, de politikával közvetlenül nem foglalkoznak.

Ma túlnyomónak mondható az a fel fogás, hogy Wekerlét minden tehetsége, szónoki képessége és munkaereje mellett is az országra nézve nagy kár volt a miniszterelnökséggel megbizni, mert ha nem is bizonyos, de nincs is kizárva annak lehetősége, hogy őt ez a ma roppantnak nevezhető feladat előbb fizikailag, azután pedig másként is ki fogja meríteni, pedig az oly pénzügyi tehetségre s erőre aminő az övé, az országnak még hosszú időn át lett volna szüksége. Sokan féltik már most a pénzügyi adminisztrációt, mely okvetlenül szenvedni fog, ha annak lelke csak félig is elköltözik belőle. Ezzel szemben többen és éppen a magas kereskedelmi körökben úgy nyilatkoznak, hogy a magyar pénzügyeknek nem árt-

hat az, ha a konverzióknak és a valuta-szabályozás lényegét képező érmeügyi teendőknél kereszttüvelénél a szakminiszter sulya a még el nem használt miniszterelnök tekintélyével fokoztatik.

Különösen Ausztria irányában lesz, a nemsokára napirendre kerülő valuta- és bank-kérdések megoldásánál ennek üdvös nyomatéka. De akik így gondolkoznak, azok is megengedik azt, hogy egy-két évnek ilyen intenzív munkája összemorzsolhatja még Wekerlét is.

Sokkal kevésbé határozott és egyöntetű a közvélemény arra nézve, hogy az új miniszterelnök lényé és politikája milyen hatást gyakorol legközelebb a parlamenti viszonyokra. Magában a kormánypárton is megoszolnak e részben a nézetek. Némelyek el vannak már első fellépése által ragadtatva és attól a határozott, nyílt, önértetes viselkedéstől, melyet Wekerle tanusított, csak jót várnak. Az kétségtelen, hogy a lanyha, csüggeteg, közönyös és széthúzó kormánypártot sikerült mostanra felvillanyoznia.

Az optimisták azt remélik, hogy az újból proklamált reformáció ezuttal eredményesebb lesz. Az előkészületekhez mint hirlik, késedelem nélkül hozzá is látnak. Már a miniszterelnök kijelentette programbeszédében, hogy nem hivatalnok szakértőket is alkalmazni fognak.

Ezek első sorban valószínűleg a köz-

igazgatással elméletileg és gyakorlatilag is foglalkozott képviselők lesznek. Vannak azonban a kormánypárton számosan, akik e vérmes felfogást nem osztják. Szerintük Wekerle nyilatkozataiban nem elég óvatos, kifejezései nem elég szabatosak, ígéretei nincsenek eléggé megfontolva, temperamentuma is kissé tulheves. Szóval nélkülözik benne az államférfi nyugodtságot, körültekintést s több buzgalmat és veret, mint valódi biztosságot találnak fellépésében.

Mindezek folytán féltik őt az okvetlenül jelentkező nehézségektől, melyek a szükséges mértéken túl is fel fognak halmozódni, mivel a program egyházpolitikai része nem nyugszik elég szilárd alapon, az teljesen kétségtelen lévén, hogy ő felsége a polgári házasságra vonatkozó javaslatnak csupán elkészítésére, de nem egyuttal előterjesztetésére is adott felhatalmazást. Ez pedig a reform sorsát felette bizonytalanná teszi, ami ismét ellenfelei ellentállásának sikeres voltát nagyon valószínűnek tünteti fel és így azt fokozottan hevesse teszi.

Már is észlelhető ez. A főrendek magatartása oly jelenség, melyet e részben nagyon jellemzőnek kell tartani.

Röviden az új kormány elnöke iránt a rokonszenv kevés kivétellel általánosnak mondható, de kormányzásának reményteljes vagy kockázatos volta iránt való-

A SZABADSÁG TÁRCZÁJA.

Az egyszerű emberek bölcsesége.

Irta: J. K. la V.

— Irjatok egy egyszerű mondatot! — intézi a szót a tanító úr a kis plajbász faragókhoz, kik a sok alany és állitmány roppant rejtelmét, már mind a kis ujjokban hordják.

A kis nebulók, akár csak a biblia hetven fordítói, annyira egy nyomon járnak, hogy mindannyian csudalatos egyértelműséggel teszik papírra, hogy: „A cukor édes“

Ennek a nagy egyetértésnek a magyarázata pedig nem más, mint azon igen is gyakorlati tapasztalás, hogy a cukor csakugyan édes s erre nézve mindannyian óhajto módban hegyezgetik nemcsak íróvesszőjüket, hanem piros nyelvecskéjüket is.

Lehet ugyan még egy másik ok is, mely gondolataikat erre a közös tárgyra tereli s valószínűtlen nem, jelentéktelen ok s ez az, hogy néhai való Árvay uram magyar nyelvtanában a legelső mondat ez: „A cukor édes.“

— Most már irjatok egy összetett mondatot, — folytatja a tanító úr.

A muzsa-sereg pedig, ha már egyszer belekóstolt a cukorba, nem csak egy összetett mondatért, de ha mindjárt egy hőskölteményt kellene is írnia, le nem mondana e nagy re-

ményű témáról; tehát az összetett mondat is leginkább e tárgy körül fog forogni s leszámítva egy kevés változatosságot, ilyenformán lesz megoldva a feladat: „A cukor, mely répából készül, édes.“

Igen, ez az iskolagyermek bölcsesége. Ez így történik a kis nebulók között.

De hát a nagy nebulók között, hogy történik?

Itt, idekint az élet iskolájában, hol néhai Zsiros Tóth János uram szerint: „tempus az idő“; azaz sorsunk könyvében a mondatok nem a nyelvtan szabályai szerint alakulnak, hanem hol elbizakodott önelégültséggel, hol kárörvendő lenézéssel, hol meg épen elismerő meghunyászkodással, abban gyakorolják magokat az emberek, hogy sem nem egyszerű, sem nem összetett, hanem épen körmondatokat irjanak és mondanak arról, hogy „A cukor nem édes“; vagysis: Quis-quis suae fortunae faber (kiki a maga szerencsésének kovácsa)!

Szóval bölcseség az élet sava.

Ebben kell kitűnő kalkulusra szert tennie minden halandónak, járjon bár akár a legmagasabb civilizáció akadémiájában, akár a hétköznapi élet polgári iskolájában, — ha azt nem akarja, hogy a térről leszoritassék.

Hát valóban, tanulnak az emberek az életben is, akárcsak az iskolában. Igazán, csak egy kissé kell figyelmesen körültekintünk és lehetetlen meg nem győződünk, hogy a mi-

nisztertől kezdve, le az utolsó napszámosig, kalkulusra dolgozik minden épkézláb ember; és ezek az ember-discipulusok kénytelenek a sors klasszifikációjával leszámolni. Sokszor nyomban következik a nemezis, de azért gyakran nem okul, sőt kárán tanul a magyar.

Milyen lélekemelő volt látni például legközelebb, hogy Szapáry, akárcsak egy tandíjmentes filozófus, többször volt kénytelen a bécsi egyetemen colloquiumra jelentkezni és a rigorózumon annak rendje módja szerint elbukott. Igen, mert bár kitűnő leczkéket kapott, de a studiumot nem exequálta úgy, mint kellett volna, tehát szekundába maradt. És ez reá nézve annyival nagyobb baj, mert még csak a reménység sem táplálhatja, hogy javithasson, mert épen maguk, az iskolai törvények világosan megszabják, hogy kétszeri bukás után nincs korrekció; ő pedig már ezuttal is ismételt.

No de én most nem a nagy diákokról akarok írni, hanem az egyszerű emberek bölcseségéből lestem el egy pár vonást, mely igaz, hogy a világ ábrázatját nem változtatja meg jobban, mint a kis nebuló irkáját az az egyszerű mondat, hogy „A cukor édes“; de azért bizvaist megérdemli a nyomdafestéket, mert sok ezerre megy azok száma, a kiknél a tudomány ezen a fokon megy át abba a régiókba, hol a bölcsesség, a hírnév kezdődik, sőt sokszor végződik.

Az egyszerű ember bölcsesége.

közfelfogás nagyon meg van oszolva, tulajdonra azonban voltaképp ma még semmiféle nézet nem vergődött. A vélemények most alakulnak a helyzetről, mely majd csak a költségvetési vita alatt fog a község szemei előtt kidomborodni. (D.)

Van-e járvány?

Nem a kolerajárványról akarok beszélni, mert az hála Istennek Budapesten megszűnt már és beszüntették Miskolczon is a kivételes óvintézkedéseket. Hanem szólok ujjal arról a járványról, mely difteritis és vörheny alakjában irgalmatlanul pusztítja a gyermekeket és helyjel-közzel a felnőtteket is.

Szóltam már erről a dologról a „Szabadság” 68-ik számában, a hol arra kértem a hatóságok közegeit, hogy a veszedelmes járvány ellen a szükséges óvintézkedéseket tegyék meg és hozzák a község tudomására. Erre dr. Menner Adolf megyei főorvos úr ugyancsak a „Szabadság” 70-ik számában azt válaszolta, hogy a ragályos betegségek terjedése ellen az óvintézkedések megtörténtek, s azok a „Borsod” című hivatalos lap útján a község tudomására is hoztattak.

Bocsásson meg az igen tisztelt főorvos úr, ha nagybecsű cikkére néhány szerény megjegyzést tenni hátorokodom.

Mindenek előtt elismerem, hogy az igen tisztelt főorvos ur rendkívül nagy buzgósággal és kiváló szakértelemmel végzi hivatalos teendőit. És hogy mennyire nemes hivatásának magaslátán áll, mutatja az, hogy igénytelen soraimra válaszolni szives volt.

Megyénk és városunk közönsége hálával és köszönettel tartozik a t. főorvos urnak a cikkében közölt nagybecsű utmutatásokért, most a midőn a járványos betegségek egész sora támadja meg a nép apraját, nagyját.

Hol keressen a nép a pusztító járványok idején védelmet, ha nem a tudományál? És ha a tudomány hallgat és nem veszi oly komolyan — a főorvos ur szerint — nálunk meghonosodott, vagy állandóan letelepedett difteritist, vörhenyt és kanyarót, mint a milyen komolyan vette p. o. a kolera közeledését; akkor a nép azt az utat választja kérelmének előterjesztésére, a mely legközelebb áll hozzá, t. i. a sajtót. Ezt tette most is, mert hát a község nagy része nem szokott eljárni a megye közigazgatási bizottság havi üléseire és szintén nagy részben nem olvassa a „Borsod”-ot, a melyben a megyei főorvos urnak jelentései közöltenek.

Ennek a közönségnek tehát nem volt módja és alkalma a t. főorvos ur hivatalos jelentéséről tudomást szerezni. Én is ezek közé tartozom és mint gyermekeim egészségét fel-

Kik azok az egyszerű emberek?

Miután összetett emberek nem léteznek, hát mindenesetre azok, a kik megtudnak élni a nélkül, hogy azok akarnának lenni, a mik nem lehetnek.

Közönségesen úgy hívják ezeket, hogy a föld népe, a kik a bölcseséget nem a könyvből s nem az iskolában tanulják; de azért emlékezetből tudják apáik viselt dolgát; tiz esztendővel ezelőttről tudják, hogy mikor esett le az első hó, és akármelyik gazdasági-intézeti tanárnál jobban értik az ugar-rendszert.

A bölcseséget sem az ő kedvüért találták fel, noha ebben épen nem szükkölnének, csak hogy ebből nem csinálnak vásárt, sőt inkább nagyon okosan élnek azzal, annak rendje-módja szerint, úgy, hogy sok filozófiai tanár mehetne hozzájuk órát venni a dolgok okos elrendelésének tudományából.

Sokszor egy kis ártatlan tréfa, lelkiismereti furdalást nem okozó rászédés, a tudós uraknak megszegyenítése: keresetlen, de mindig bizonyos mennyiségű humor alakjában rejlik az a filozófia, mely ezeket az embereket egymás közt is nevezetessé teszi; ezeknek az ártatlan dolgok elemlegetése képezi legfőbb fűszerét kedélyes beszélgetésüknek.

Igazán hálás tárgy, kutatni a filozófiának ama forrás után, mely „az ég madarai és a mezők liliumai” szomszédságában fakad (Vége köv.)

tékenyen őrző apa, kértem oltalmat, illetőleg óvó rendszabályokat a szemeim előtt mindinkább terjedő rettenetes járvány ellenében a tudománytól.

Most is állítom, hogy a ragályos betegségek nagy mértékben uralkodnak városunkban. Az ág. ev. egyház elemi iskoláját e miatt be kellett zárítani; az ev. ref. elemi leányiskola növendékei között többen betegek, egy közülök most hétfőn meg is halt difteritisben! Ki tudja, hány járványos betegségben szenvedő gyermek lehet még a városban olyan, kikről nekem nincsen tudomásom? De azért higgye el a t. főorvos ur, nem vagyunk olyan önhitt, hogy a miről tudomásom nincs, azt nem létezőnek állítanám; mert vajjon földi gyarló teremtmények közül ki mondhatná el magáról, hogy nincs a föld kerektségén olyan dolog, a mely az ő szellemi látkörén kívül esik?

A t. főorvos ur jelentése is kívül esett az én szellemi látkörömön, de annak létezését nem tagadtam. Hogy a „Borsod”-ot nem olvasom, az persze az én hibám; de hát én édes istenem, nem járthat az ember minden lapot? Itt Miskolczon az egyéni izlés és politikai nézet különfélesége szerint csoportosul a község egyik vagy másik lap köré. Én úgy szerettem volna, ha a t. főorvos ur óvintézkedéseit nagy falragaszok hirdették volna, vagy megjelentek volna azok mindenik lapban.

Nem vádol tehát engem a lelkiismeret, hogy ez ügyben felszóllaltam, mert ezáltal elértem azt, a mit elérni akartam. A főorvos ur ugyanis előállott s nagyértékű cikkében elmondta nekünk: mit tegyünk az öldöklő járvány terjedésének megállítására érdekében.

A nagybecsű cikkből azonban csak egy dolgot nem tudunk meg, azt, a mit először cikkemben kérdésbe tettem, hogy: van-e hát járvány Borsod megyében, vagy nincs? A t. főorvos ur e tekintetben most is sötét tudatlanságban hagyott bennünket. (t.)

Az országházból.

Budapest, 1892. december 2.

Nov. 29-án az indemnity javaslat részletes tárgyalása volt. Az egész ülés kimagasló momentumra Polonyi Géza tapintatos szép beszédje volt. Polonyi kifejtette, hogy Eötvössel úgy a zsidóvallás recepciója, mint a nemzeti párttal kötött fegyverbarátságra nézve elmondott szavaival nem minden tekintetben ért egyet. A zsidók recepcióját illetőleg a párt manifesztuma a döntő, nem pedig Eötvös egyéni véleménye. már pedig az előbbi szerint a zsidók recepciója nem kíván külön törvényt, hanem az általános vallás-szabadság keretében is megoldható. A nemzeti párttal a fegyverbarátságot fentartani akarja, inkább azzal köt szövetséget, mint a kormánypárttal. Ha a nemzetipárt a szabadelvűpárt egyrészének támogatásával kormányra jut, akkor áldani fogja az Istent, hogy Magyarországot megáldotta két oly tehetőséggel mint Apponyi Albert és Wekerle Sándor. (Éljenezés a bal- és szélsőbal oldalon.) De úgy hiszi, hogy a közjogi alapnak ez lesz utolsó üttő kártyája, mert a nemzet fogja látni, hogy ezen az alapon még két oly jeles tehetőség sem képes üdvöset alkotni. A nemzet be fogja látni, hogy boldogulását csakis a függetlenségi és 48-as pártnál keresheti. Végre az indemnitást megszavazták.

Nov. 30-án a Vaskapu-csatorna mélyítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta a t. ház. A csatornamélyítés másfél millió forintba kerül. Orsovától 2 1/2 kilométer hosszúságban 3 méternyire kell mélyebíteni a csatornát és akkor a tengeri hajók Orsováig feljöhetnek és itt lenne ezután az átrakodás. A javaslatot Bokross Elek adta elő. Ellene beszéltek Gaál Jenő és Horváth Gyula, mellette Lukács Béla miniszter, Miklós Ödön és Papp Elek. Miklós Ödön teljes elismeréssel van a külföldi szakértők iránt, de ugyanezt az elismerést követeli a hazai szakértők iránt is, a kiknek tudományos lelkiismerete nem engedi meg, hogy — mint Horváth Gyula mondta — megrendelt véleményeket készítsenek. Itt van az ideje, hogy műszaki kérdésekben is emancipáljuk magunkat a külföldtől s ezt — saját szakmabeli ismeretei és tapasztalatai alapján mondhatja — kárunk nélkül tehetjük. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A mi a szóban levő csatorna-mélyi-

tést illeti, azt úgy közgazdasági szempontból fontosnak, mint műszakilag keresztülvihetőnek tartja s a műszaki terv helyességéről is meg van győződve. A javaslatot örömmel fogadja el. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Az elnök a vitát berekesztvén, Bokross előadó és Lukács miniszter röviden reflektálnak egyes ellenvetésekre, mire a ház a javaslatot általánosságban, majd Horváth Gyula és Bokross Elek felszólalása után részleteiben is elfogadta.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Választási mozgalmak.** A hétfői választások iránt városunkban kevés érdeklődést találunk. A község — úgy látszik — nem sokat törődik azzal, kik képviseljék Miskolcz városát a megyebizottsági közgyűlésen. Azokat a bizottsági tagokat, a kik most kilépnek, a legnagyobb részben újból meg fogják választani, mert közéletünk oly kiváló férfiai, mint például Kovács Lajos, Bizony Ákos Porcs János, Bársony János sat nem hiányozhatnak a megye bizottságából, kimaradásuk veszteség volna a közügyekre. De azért nem szabad egészen tétlenül maradni, mert emlékeztetünk reá, hogy ezelőtt hat évvel milyen meglepetést készített a szabadelvű párt a függetlenségi párttal; kevés híjja volt, hogy Kovács Lajost és Bizony Ákost el nem buktatták! A megyében már sokkal erősebb a mozgalom. Az egyes kerületekben az országos képviselőválasztások idejéből felmaradt keserű emlékek csoportosítják össze a választókat s az előjelkből azt lehet következtetni, hogy az eddigi névsor itt-ott meg fog változni.

— **A tanügyi-kör választmánya** november 30-ikán délután 3 órakor ülésezett az ev. ref. felsőbb-leányiskola egyik termében. Tóth Pál elnök indítványára nagy lelkesedéssel határozta el a választmány, hogy a kör egy folyóiratot ad ki, melyben a kör alapítása 1881-től fogva tartott összes nevezetesebb felolvasások megfognak jelenni, és a tagok között szétosztatni. A megjelenendő felolvasásokból megemlítjük Dr. Kovács Gábor értekezését Rousseauról, Kónya Ferenczét Plautusról, Porcs János beszélyt fordított Dschokkétól. „A rózsza a magyar költészetben” Brósz Károlytól. „A madárfészek” Kemenszky Kálmántól. Goldberger Simon paedagógiai értekezése Dr. Halász Sándor. „A csigák és kagylókról.” Tóth Páltól. „Tompá virágregéinek aethetikai magyarázatai.” Költemények Tóth Páltól. Seltenreich Emma értekezése „A szeretet vallásáról.” stb. Nyilvános felolvasás még e hóban lesz, melyre a tanügyi iránti meleg érdeklődésből Dr. Tüdős István és Csik Dániel segédlelkész urak vállalkoztak. Ajánljuk derék tanügyi-körünket a n. é. község becses pártfogásába.

— **Az új közbégőhid** e f. évi decz. hó 5-én a közhasználatnak átadatik. E naptól kezdve tehát minden szarvasmarha, borjú, (akkor is, ha magánfogyasztásra vágatik le) fel-tétlenül; juhok, kecskék és sertések pedig ha közfogyasztásra, tehát eladásra vannak szánva, csak a közbégőhidon vágathatók le és azok husa a vágóhíd területéről csak a vágóhídi biztos által megejtett vizsgálat után szállítható el. Aki az állategészségügyi törvény ezen rendelkezését megszegi, a törvény 151 §-a értelmében egy hónapig terjedő elzárással és 100 frt pénzbüntetéssel lesz büntetendő. Csak oly szarvasmarhának levágása engedélyeztetik, mely a vágás előtt legalább 24 órával a telepen lévő istállóba bekötöttet. A közbégőhidon levágott, leszúrt állatok bőrei azok kivételével, melyek a közbégőhidról idegen helyre, tehát a városon kívül szállíthatnak, csak a közbégőhid területén, e célra berendezett helyen záríthatók ki. A ki az ide vonatkozó szabályrendelet ezen rendelkezését megszegi, 20 frtig terjedő pénzbüntetéssel és 3 napig terjedhető elzárással lesz büntetendő. A közbégőhid használatáért eddig is fizetett u. n. szemle díjjak a városi fogyasztási adóhivatalban előre lesznek befizetendőek s az erről szóló bárcza-nyugták az állat levágása előtt az ellenőrző közegeknek a vágóhídon átadandók. A pácizalások által az aprólék után, az istálló díj czímen, a borszáritó hely használatáért és a sertés perzselésért fizetendő díjjak a közbégőhidon a felügyelő kezeihez fizetendőek ki. A közfogyasztásra szánt sertések fetétlenül a közbégőhid területén e célra berendezett helyen

perzselendők. E helyen magánosok is 15 kr. díj mellett sertéseiket megperzselhetik. A köztörvényszék területe reggeli 6 órától esti 8 óráig nyitva van. A marha, borjú, juh vágása a téli hónapokban d. e. 12 órától 4 óráig, a sertések levágása és perzselési ideje egyelőre reggeli 8 órától d. e. 10 óráig, d. u. 2 órától 4 óráig állapították meg. A köztörvényszék területén mindazoknak, kiknek ott hivatásuknál fogva foglalkozásuk van, továbbá — az ottani foglalkozást nem háborgató látogatóknak — szabad bemenetelük van Miskolcra, 1892. november hó 30-án. A városi tanács: *Soltész Nagy Kálmán*, polgármester.

— **Megyénk két országgyűlési képviselőjének:** Ábrányi Kornél és dr. Miklós Gyulának mentelmi jogát az országgyűlés e hó 1-én tartott ülésében felfüggesztette. Előbbi párba, utóbbit rágalmazás vétsége miatt kiadta a ház a büntető bíróságnak.

— **A miskolczi jégpálya** ma délután 2 órakor fog ünnepélyesen megnyitni. A megnyitási programja a következő: A jégpálya f. évi decz. hó 3-án és 4-én d. u. 2 órakor zeneszóval ünnepélyesen megnyitják. Évadjegyek kaphatók: Grünwald Ede, Prokób Antal urak üzletében és az egyleti pénztárnál. Tanulójegyek Kónya Ferenc tanár ur által adatként ki. Árak: 1. Évad-jegy (korsolyázásra jogosít) 3 frt. 2. Kisérő-jegy (korsolyázásra nem jogosít) 2 frt. 3. Tanuló-jegy 2 frt. 4. Zene-jegy kivétel nélkül 10 kr. 5. Egyszeri korsolyázás 10 kr. 6. Egyszeri belépés korsolyázás nélkül 10 kr. Miskolcra 1892. évi november hó 30-án. — Az egyleti elnökség.

— **Háztulajdonosok figyelmébe.** Folyó évi november hó 4-én 9168/892 szám alatt kelt hirdetményünk kiegészítésül az 1883. évi XLIV. t. cz. 15. §-a értelmében ismételve felhívjuk mindazon háztulajdonosokat, kik házbérlőjvédelmét húznak, hogy az erre vonatkozó vallomási ivateket az élvezett bére és valódiságának a bérlők sajátkezű aláírásával leendő igazolása mellett legkésőbb december hó 8-áig annnyival inkább igyekezzenek alólirott hivatalnál beszergetni, mivel ellenesetben a fent idézett t. cz. értelmében a béradó hivatalosan beszerzett adatok alapján fog az illető fél terhére megállapítani. Megjegyzendő, hogy a bevallás alapjául az 1892. évben élvezett házbérlőjvédelem szolgál, melyet a háztulajdonos tényleg húzott. Miskolcra, 1892. november 30. *Miskolc város adó-pénztári hivatala.*

— **Színházi játérend.** Színházunkban ma Ruzsinszky Ilona jutalomjátékául: „Boszorkányvár“, operette. — (Ha Ruzsinszky Ilona betegsége miatt gátolva volna a működésben:) „Thermidor“ Sardou színműve. — Vasárnap december 4-én: „Vereshajú“, énekes népszínmű. — Hétfőn, december 5-én: népelőadásul felére leszállított helyárrakkal: „Vén bakancsos és fia a huszár“, Szigeti József vig népszínműve, dalokkal és tánczczal. — Kedden, december 6-án: „Madarász“, operette.

— **Kronawetter.** Így nevezik azt az osztrák képviselőt, a ki Magyarországról nagy elismeréssel nyilatkozott az osztrák-birodalmi tanácsban. Anyira megsoktunk már a német sógorok rúttárgalmait és sértegetéseit, hogy szinte hihetlennek tűnik fel, hogy akad egy német, a ki pártunkat fogja és Magyarországról nagy elismeréssel nyilatkozik. Kronawetter azt mondta, hogy Magyarország volt mindig a szabadság védőbástyája és Ausztria is Magyarország révén szerezte vissza több ízben elvesztett szabadságát. Ennek a derék németnek a magyar érdekek védelméért a magyar országgyűlés számos tagja, köztük Bottlik Lajos, a kövesdi választókerület képviselője is köszönetet szavazott.

— **Gyilkosság, gyujtogatás és lopás** elkövetése miatt ült szerdán törvényt a miskolczi kir. törvényszék Ortva Miksa elnöklété alatt Szűcs és Hubay bírókból megalakult tanácsa Filipcei Mihály mályinkai illetőségű 26 éves parasztlány felett. Vádlott egy a vizsgálat, mint a végtárgyalás során beismerte, hogy ő ölte meg a Mályinka határában elterülő erdőben Rusznayák Istvánt, s ennek a tehenéről a csengőket ellopta, továbbá beismerte hogy Szajkó Györgynét, hogy elpusztítsa, a házat meggyújtotta, s midőn a falubeliek a tüzet oltani jöttek, ezen szavakat intézte hozzájuk: „Jertek magyarok, ég a tűz, melegedjétek“. Vádlottat ezen töredelmes beismerés alapján a kir.

törvényszék szándékos emberölés, szándékos gyujtogatás és lopás vétségében mondta ki bűnösnek és ezért életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte.

— **Fegyveres ellentállást** fejtett ki Galánd Mihály finkei illetőségű az ottani előjáróság ellen, midőn azok az adósság fejében lefoglalt kukoriczát a lakásáról elakarták vinni. A kir. törvényszék vádlottat hatóság elleni erőszak vétségében mondta ki bűnösnek, s ezért 6 heti fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Apa a fia ellen** tett fenyítő feljelentést hamis eskü miatt. Ezen fenyítő ügyet a miskolczi kir. törvényszék csütörtökön tárgyalta és panaszosként Sipos Ferencz, mint vádlott ennek fia Sipos Pál lett megidézve. Azonban a megtartott végtárgyalás alkalmával vádlottra a hamis eskü büntette elegendő tanu hiányában be nem lett igazolva, miért is Ambrózi kir. ügyész, közvádó, a vádat eljettette és a törvényszék vádlottat fölmentette.

— **Verekedő szomszédok.** Német Károly horvát lakos szomszédját Német Andrást, mivel az előbbi udvarán keresztül szénát hordatott ki portájáról, a mely által kerítését megrongálta, szóváltásba elegyedett és a szóváltásból tetlegesség is keletkezett. Miközben Német Károlyt egy falával megütöni szomszédját, hogy annak balkarját kettétörte. A kir. törvényszék vádlottat 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte.

— **Rendőrkapitányi hivatalunknál** nagy a csend. A város belterületén nem történik semmi rendellenes dolog, nagy bosszúságára az érdekes hírek után sovárgó zsurnalisztikának. Csütörtökön éjjel mindössze is egy csavargót fűdözött fel a Gordon-utczában czirkáló rendőr. Erélyesen felszólította, hogy: „alló mars be a dutyiba, mert az éjjeli csavargás bűnös cselekedet.“ A csavargónak megvillant a szeme s jókedvűen ugrott a rendőr elé: „No végre, csakhogy észrevettek, megyek örömmel, mert már szeretnék egyet aludni — szobában.“

— **Az elhagyott Avas.** Ott, hol azelőtt vidámság honolt, néma csend van most. Még nyáron is kevés már a pinczesoire, hát télen! Elhagyták az emberek az Avast, mint a belpoklost, kinek testén a filloxera férgéi ragódnak. Sütrű és sötét ott az éj, csak Bedecs Samu lámpása ad még egy kis fényt; ez ott most az egyedüli világosság, már csak ott mérnek egy kis jó bort.

— **A főrendek a polgári házasság ellen.** A főrendház tagjai körében még mindig nagy agitáció folyik a polgári házasság ellen. Ivekét köröznék s így akarnak szavazatokat szerezni a polgári házasság megbuktatására. Értekezleteket is tartanak, legközelebb is lesz összejövetel a főrendház egyik tagjának palotájában, amelyen alítólag Vaszary Kólos herczegprimás is meg fog jelenni.

— **A kis lutri eltörölve.** Wekerle pénzügyminiszter a költségvetés tárgyalása alkalmából a jelenlegi lottórendszer kilátásában levő eltörölésre vonatkozólag is nyilatkozott. A magyar és osztrák pénzügyminiszter között a tárgyalások idevonatkozólag már tényleg megindultak, sőt már annyira előre is haladtak, immár az effektuális módok a megbeszélések stádiumában vannak. Osztrák részről a vonatkozó műveletek a „Länderbank“-ra lesznek bízva, mely intézetnél a tervezet elkészítésén jelenleg dolgoznak, úgy hogy azok már legközelebb az osztrák pénzügyminiszter elé terjeszthetők.

— **Nem lesz katonabanda.** A katonaságnál az olasz zenét akarják behozni. A tervet Albrecht főherczeg is támogatja. E szerint az eddigi költséges zenekarok helyett minden önálló zászlóalj külön zenekart, ugynevezett fanfarenéket kapna. E zenekar 16—16 emberből állana, csupa pisztonokkal. Igaz, hogy ez nem olyan szép, mint egy teljes zenekar, de a célnak teljesen megfelelő, harcziás, messzehangzó s a mellett az eddigi zenelétszámból 3—4 ezer erőteljes fiatal embert szabadít fel a katonai szolgálatra. Az eddigi zenekarok, — ha korlátoltabb számban is — megmaradhatnának, mint hangverseny zenekarok. A bécsi 69. számú gyalogezrednek már van egy fanfarenéke, mely legközelebb fogja magát mutatni Albrecht főherczeg és a hadügyminiszter előtt.

— **Színház.** Mult szerdán, november hó 30-án Hennequin és Millard énekes vaudvillejét, a „Lilit“ adták közepes számú közönség előtt. Lili régi ismert jó bolondság, melyvel egy este unalmát számítani lehet, ha az előadó

mtvészek is megteszik a magukét. Ameliet az örökké ifju, örökké kedves Lilit Halmayné személyesítette; vonzón, bájosan, jó kedvvel játszott, szépen énekelt, amint ezt már tőle megszoktuk. Majd később mint Antonin is ugyancsak tultett partnerjén. Plinchard tűzén (Kiss Pista), aki néha egy kicsit tultott is. Boross Andre Saint Hypothese vicomtot egy kissé tulságos automatának mutatta be. René (Szerdahelyi) játéka, ha csak egy cseppet élénkebb, eléri a czélt. — Szakács De la Granche Bataliere báró szerepét elég szerencsésen oldotta meg. A többi szereplők is igyekeztek megfelelni feladatuknak. Szentessy I. igazán csinos mama volt. Az egész előadás elég sikerültnek mondható és a jelenlevőnél nagyobb közönséget is megérdemelt volna. — Csütörtökön a „Nagy Galeotto“ című spanyol dráma került színe a mi színpadunkon először. A kik a budapesti nemzeti színházban látták ezt a darabot, azt állítják, hogy ez egy kitűnő és nagyhatású dráma. Hát mi ezt az ítéletet nem merjük egészen aláírni. Igaz, hogy igen szép nyelven van megírva; a rímes jámbusok folytonosan gyönyörködteik a fület; a cselekmények élénksége, a gyors fordulatok meglepik és lekötik a figyelmet; de a mi a meseszövevénynek lélektani oldalát illeti, azt nem mondhatjuk egészen sikerültnek. A dráma egyes személyei ugyanis olyan dolgokat követnek el, a melyeket lélektani szempontból nem tudunk magunknak megmagyarázni. A darab meséje röviden ez: Don Julián (Kazaliczky) gazdag spanyol ur és neje Teodora (Kissné) a rajongásig szeretik egymást. Egy Ernestó (Szakács) nevű fiatal ember, a ki Julián atyja iránt való halálból fiává fogadott, ott élt családjuk körében. Ernestó mint afféle titkos drámaíró, nem csinál egyebet, mint verseket farag és drámákat ír, azután örökké sóhajtozik. Ez a folytonos sóhajtozás, epedés és az ábrándosan forgó szemek azt a gondolatot költik Don Severo (Győre) urban, a Julián testvérbátyjában, valamint ennek tiszteletreméltó neijében Donna Mercedesben (Szentessy Ilon) és léha, haszontalan fiokban: Pepito (Szerdahelyi) urfiban, hogy Ernestó szerelmes a szép Teodóra. Ezt aztán terjesztették mindenfelé, annyira, hogy később egész Madrid erről beszél. A jóléltű család nem is kékis ezt a borzasztó fölfedezést tudomására juttatni a boldog házaspárnak. Severo Juliánt, Mercedes pedig Teodorát alaposan informálja a városban szárnyra kelt hir felől. Don Julián, a ki teljesen meg van győződve neje hűségéről és Ernestó tiszta, becsületes lelkéről, eleinte semmit sem ad az alaptalan mende-mondákra; de hát a zöldszemű szörnyeteg: a féltékenység, ha egyszer felébredt, nem hagyja az embert nyugodni. Julián sem nyugodott, a gyanu ott volt már szívében — és nem tartóztatta Ernestót, mikor ez kijelentette, hogy elhagyja a házat és utazni szándékozik. Mielőtt azonban utra kelt volna, vendéglőbe szállt s ott egy napszáju úri emberrel — a ki Teodoráról sértőleg nyilatkozott — összeveszett, arculverték egymást, melynek aztán párba lett a vége. A hely már ki volt tűzve. Erről Don Julián értesült, iszonyu haragra gerjedt a miatt, hogy Ernestó miért tolja fel magát neje védőjének, mikor első sorban ő köteles nejét megvédeni. Már ekkor kételkedett neje hűségében. A dolgot úgy csinálták ki, hogy Ernestó helyett ő ment a párba színhelyére. Mig ezek vívtak, addig Teodóra Ernestó lakására megy, hogy a párba megakadályozza. S a mig ő ott beszélgetnek, láma hallatszik a folyosón. Teodóra egy mellékszobába rejtőzik, hogy az érkező idegenek előtt magát ne gyanúsítja. Ámde épen férjét hozzák a segédek, halálisan megsebesítve és viszik egyenesen abba a mellékszobába, a hova Teodóra lujt. Ernestó az ajtóba áll s nem engedi a sebestültet bevinni. De hiába, beviszik s megtörténi a borzasztó találkozás. Don Julián sebeiben meghal, abban a tudatban, hogy Teodóra és Ernestó őt megcsalták. A darab meséjéből három dolog nem világos. Nem lehet lélektanilag indokolni először azt, hogy Don Severo családja miért dulta fel az egymást oly forrón szerető házaspár lelki nyugalmát? Ők örökölte talán? ... De akkor ezt az események folyásában érinteni kellett volna. Nincs indokolva másodsor az, hogy a megsebesült Don Juliánt miért vitték Ernestó lakására, mikor azokat, a kiket valami szerencsétlenség ér, rendszerint saját lakására szokták szállítani. Igaz, hogy ott ficzánkolt az a léhűtő Pepito, de ő nem tudhatta, hogy az a

sűrűn lefátyolozott nő, a ki Ernestóhoz ment, Teodóra. Nem lehetett végül a mese folyamából megtudni azt, vajjon Ernestó és Teodóra csakugyan szerették-e egymást?!... A dráma kompozíciója tehát nem tökéletes. Lehet azonban, hogy a darabból kihagyhattak olyan részeket, melyek ezeket a homályos pontokat megvilágították volna. Hogy kihagytak, azt onnan gyanítjuk, hogy a két rendőr (Arday, Rózsa) csak a színlapon szerepelt, a színpadon azoknak színét sem láttuk. De hát olyan csekély számú közönségért — mely megjelent — nem is lett volna érdemes teljes előadást tartani! A szereplők közül Kazaliczky, Kissné és Szakács nagy igyekezetet és szorgalmat tanúsító alakításokat mutattak be, a többiek is megállták a helyüket.

Felhívás.

A segélyegylet választmányától nyert utasítás folytán, ezennel felhivatnak mindazon ipartestületi tagok, kik segédjeik után a hetijárulékokkal hátrálékban vannak a történt megintésük ellenére sem egyenlítették ki tartozásaikat, hogy ebbeli kötelezettségeinek a f. évi december hó 15-ig bezárólag pénztárunknál annyival is inkább tegyenek eleget, mivel annak elmulasztása esetén ellenük, Miskolcz város tek. tanácsa által, a közig. végrehajtást leszünk kénytelenek elrendeltetni és a behajtást togozatba vétetni.

Kelt Miskolczon, 1892. november 26-án.
Pfliegler Ferencz. Vidor Ernő,
ipart. elnök. titkár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Dr. Halász Sándor
Kiadó: Wesselényi és König.

Új zálogház-megnyitás

A m. kir. ministerium által engedélyezett

zálogházamat

Széchenyi-utca 124. sz. a.
megnyitottam.

Elfogadok mindenféle **zálogtárgyakat**,
u. m.: **arany, ezüst, ruhaneműket, értékpapirokat** és azokra a legmagasabb kölcsönöket adok. 1-3

Miskolcz, 1892. évi december hó 2-án.

Grünfeld Sámuel,

zálogház-tulajdonos.

A miskolczi

Lázárnapi országos vásár

gyűlik folyó évi december hó 11-én, vasárnap,
tartatik „ „ „ „ 12-én, hétfőn.

A bőrvásár mint rendszeren megtartatik.

A SZABADSÁG

politikai, társadalmi, közgazdasági, tanügyi és helyiérdekű lap.

Amiskolczi függetlenségi és 48-as párt közlönye.
Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Előfizetési ára:

Negyedévre	---	---	---	1	frt	25	kr.
Félévre	---	---	---	2	"	50	"
Egész évre	---	---	---	5	"	---	"

➔ Csak még december hó végéig tart! ➔

KOVÁCS LAJOSNÁL

18-

➔ Miskolczon, Széchenyi-utca 90-ik szám Ment-szálloda alatt ➔

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

NAGY VÉGELADÁS

az üzlet végleges felosztása miatt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy

uri és női divatkereskedésemet beszüntetem,

minélfogva üzletem sürgős lebonyolítása végett raktáromon lévő

őszi és téli női-ruhakelmék

fekete és színes selyembársonyok, plüschek, ruhadíszek, asztalneműek és kávékészletek, fehér csipkefüggönyök, ágytakarók, lábpokróczok, harisnyák, keztü férfigek, férfi alsó nadrágok és más elő nem sorolt szükségeltető apróságok

— bámulatos olcsó áron adatnak el. —

Üzlethelyiség változás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

épület- és butor-asztalos üzletemet,

mely eddig Régi-posta-utca 26. sz. alatt volt elhelyezve, f. 1892. évi november hó 15-től

Fazekas-utca 48. szám alá helyeztem át,

s hogy azt nagyobbítva, akként rendeztem be, hogy a mai kor legmagasabb igényeinek is megfelelhessenek. Megbízásokat ugy épület, valamint butormunkákra, nemkülönben átalakításokat és javításokat jutános árban elvállalok s azoknak pontos kivitelért kezességet nyújtok.

Szakismereteim azon kellemes reménnyel biztat, hogy mindennemű megbízásoknak eleget tehetek, miért is barorkodom a n. é. közönséget üzletem és személyem iránti kegyes érdeklődéséért, esetleges megbízásért tisztelettel fölkéni.

Teljes tisztelettel

Demeter Lajos, épület és butorasztalos.

Fazekas utca 48. sz. (Tökös-féle ház.)

4-5

KOOS SOMA Miskolczon, a színház közelében.

7-11

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy folyó évi október hó 1-től a petroleum árait következő kép szálítottam le és pedig

valódi amerikai petroleum

literenkint 20 kr.

Salon-petroleum

(Császár-olaj)

literenkint 30 kr.

Mindkettő ugyanolyan minőségben, mint eddig tartottam raktáron.

Ajánlom továbbá igen dús választékban, gyári áron

Ditmar és Brüner-féle asztali- és függő-lámpákat

a legkisebb égőtől 100 gyertyaláng erejéig és a legegyszerűbb kiállítás-tástól a legdiszesebbig.

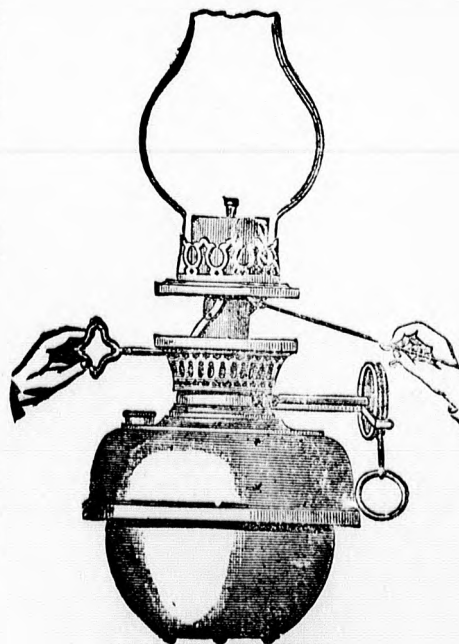
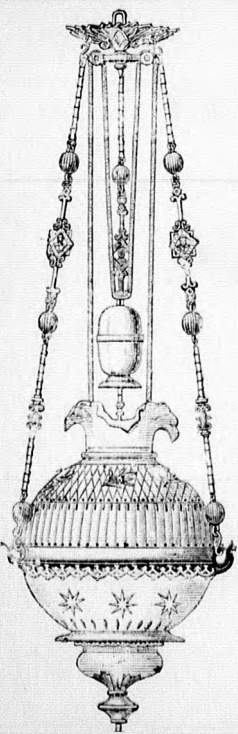
KOOS SOMA

üveg, porcellán- és diszmű-kereskedése Miskolczon, a színház közelében.

KOOS SOMA Miskolczon, a színház közelében.

Nyomatott Wesselényi és König könyvnyomdájában Miskolczon Deák-utca (színház-épület).

Lámpák.

Petroleum.